

ROTONDE

Maandelijks informatieblad van de
Gemeente Damsterboord en de
Walfriedgemeenschap voor Lewenborg en
omgeving:
Lewenborg-Drielanden-Zilvermeer-Ulgersmaborg-
Oosterhoogebrug-Ruischerwaard-Ruischerbrug-
Noorddijk-Meerstad-Middelbert-Engelbert

JAARGANG 46, NR. 7/8

2 Juli t/m 3 September 2017

Mattheüs en de Engel - Guido Reni (1575-1642)

ROTONDE

De Rotonde is een gezamenlijk kerkblad van de Walfriedgemeenschap van de R.K. Hildegard van Bingen parochie en de Protestantse Gemeente Damsterboord. De eindverantwoordelijkheid voor deze uitgave berust bij het bestuursoverleg van de locatieraad Walfried van de Hildegard van Bingenparochie en de kerkenraad van Damsterboord.

REDACTIE ROTONDE

Kopij inleveren bij: Margreeth Nagel, Orchideestraat 49, 9731 GA 311 1260
Tini van Rein 06-34948601

e-mailadres: rotondevvkl@hotmail.com

Overige redactieleden: Lucia Driessen en Anneliese Smoorenburg

Administratie: Margreeth Nagel, Orchideestraat 49, 9731 GA 311 1260

e-mailadres: admrotonde@live.nl

Banknr. NL23INGB0003632644 t.n.v. Vereniging van Kerken Lewenborg e.o.
Uw vrijwillige bijdragen zijn van harte welkom

PROTESTANTSE GEMEENTE DAMSTERBOORD

www.damsterboord.nl

Predikant: ds. J. Wilts, janwilts@damsterboord.nl 280 8863
Tel. bereikbaar: zie pagina Damsterboord

Scriba: D.G. van der Laan, Orchideestraat 154, 9731 GM 571 0239
scriba@damsterboord.nl

Postadres: Postbus 9145, 9703 LC Groningen

BANK DIACONIE: NL28INGB 0000847490 t.n.v. Diaconie Damsterboord

Ledenadministratie: Mw. S. Kuper, Vaargeul 155, 9732 JV 541 3089
ledenadministratie@damsterboord.nl

Kosteres Stefanuskerk: Mw. M. Panman, Kluisgat 93, 9732 ES, 06-50589117
koster@damsterboord.nl

Beheerder Kerkenheem W. Hartsema 06-13125303

Banknr. NL69INGB0000803781 t.n.v. protestantse gemeente Damsterboord

WALFRIEDGEMEENSCHAP – H. HILDEGARD VAN BINGENPAROCHIE

Website www.hildegardparochie.nl

Pastor: Hilda van Schalkwijk 0594-507800
pastor.van.schalkwijk@hildegardparochie.nl

Secretaris: J. van den Hende, Lepelaar 23, 9728 XC 541 3239
secr.walfried@hildegardparochie.nl

Budgethouder : R. v. Nimwegen, T. v. Leeuwenlaan. 36, 9736KJ 541 4622

Ledenadministratie: H. van Eerden, Fruitstraat 17, 9741AL Groningen 2303757
e-mail: walfriedledenadm@gmail.com

Banknr. NL08INGB000246 5131 t.n.v. Penningm. Walfriedgemeenschap Groningen

Emmauskerk Ra 4 541 2115

Bespreken zaalruimte: Fam. J. Janssens 541 4047

Alle bovengenoemde adressen (tenzij anders vermeld) bevinden zich in Groningen

LEZINGEN/ EREDIENSTEN

ROTONDE

Het eerste gedeelte van **ROTONDE** bevat informatie van en voor alle kerken. Het tweede en derde gedeelte bevatten uitsluitend informatie over de afzonderlijke kerken.

Rotonde verspreiden we in principe gratis. Mocht u ons blad niet ontvangen hebben, dan kunt u contact opnemen met onze administratie.

Voor de inleverdata verwijzen wij u naar de kaders aan het eind van de desbetreffende gedeeltes. Te laat ingeleverde kopij kan om technische redenen niet meer geplaatst worden.

Digitale Rotonde

U kunt Rotonde ook digitaal krijgen. Meldt u zich daarvoor aan via: www.damsterboord.nl of

secr.walfried@hildegardparochie.nl

Rotonde blijft ook in zijn papieren vorm bestaan. U kunt ook beide versies ontvangen. Wilt u voortaan alléén de digitale versie, meldt u dan af voor de papieren Rotonde via een mail naar admrotonde@live.nl o.v.v. opzeggen + uw naam + adres.

Zondag 2 juli 2 ^e v.d. zomer	Jeremia 29,1,4-14 Psalm 89,10-19 (Romeinen 6,3-11)	Matteüs 10,34-42
Zondag 9 juli 3 ^e v.d. zomer	Zacharia 9,9-12 Psalm 145,1-12 (Romeinen 6,16-23)	Matteüs 11,25-30
Zondag 16 juli 4 ^e v.d. zomer	Jesaja 55,6-13 Psalm 65 (Romeinen 7,21-8,6)	Matteüs 13,1-9. 18-23
Zondag 23 juli 5 ^e v.d. zomer	Jesaja 40,12-25 Psalm 86 (Romeinen 8,18-25)	Matteüs 13,24-30. 36-43
Zondag 30 juli 6 ^e v.d. zomer	1 Koningen 3,5-12 Psalm 119,121-128 (Romeinen 8,26-30)	Matteüs 13,44-52
Zondag 6 aug. 7 ^e v.d. zomer	Nehemia 9,15-20 Psalm 78,13-22 (Romeinen 8,31-39)	Matteüs 14,13-21
Zondag 13 aug. 8 ^e v.d. zomer	Jona 2,2-11 Psalm 29 (Romeinen 9,1-5)	Matteüs 14,22-33
Zondag 20 aug. 9 ^e v.d. zomer	Jesaja 56,1-7 Psalm 67 (Romeinen 11,13-24)	Matteüs 15,21-28
Zondag 27 aug. 9 ^e v.d. zomer	Jesaja 51,1-6 Psalm 138 (Romeinen 11,25-36)	Matteüs 16,21-27

GASTDIENSTEN

Van 23 juli t/m 27 augustus worden er beurtelingse gastdiensten gehouden. De PKN-gastdiensten beginnen om 10.00 uur en de RK-gastdiensten om 11.15 uur. Zie ook blz.6 en 17.

COLLECTES

Opbrengsten van de collectes van 7 mei jl.

Amnesty International € 71,05

Oecumenische activiteiten € 47,51

De gevers worden wederom bedankt voor hun bijdragen.

Catherine Keller

Catherine Keller (1953) is een Amerikaans theologe. In maart was ze in Nederland. Ze hield hier, in Utrecht, de eerste “vrijzinnige lezing”. In die lezing vatte ze haar belangrijkste inzichten samen. In deze overweging geef ik er graag iets van door. Ik doe dat in de vorm van een drietal kerngedachten. Bij elk punt zal ik aangeven (in cursief schrift) waar het me in mijn eigen theologische denken en met het oog op mijn werk raakt.

1. “No man is an island” (John Donne), ‘Niemand is een eiland’. Iedereen staat in verbinding met andere mensen. We kunnen niet alleen als “ik” bestaan. Misschien voelt het soms zo, maar leven kan alleen met elkaar en in verbinding met elkaar. Dat geldt voor mensen, het geldt ook voor rassen en sexen; het geldt ook voor mens en natuur (denk aan het klimaat), het geldt voor zelfs de kleinste atomen. En het geldt ook voor de kerk en de theologie. Die kunnen alleen vruchtbaar bestaan in relatie tot en in wisselwerking met de wereld en de andere wetenschappen. En het geldt voor schepping en Schepper. De Schepper is verweven met de schepping en overal in de geschapenheid te vinden.

God is niet van de kerk. God is van de wereld en daarom ook van de kerk. Niemand kan God ‘hebben’ of er het laatste woord over zeggen, overal is God te vinden.

2. De identiteit van mens, maar ook van een ster of een steen en ook van “God” is niet een aanwijsbaar vast punt, maar een beweeglijk knooppunt van relaties dat in ontwikkeling is. Deze optiek kunnen we in het groot dikwijls wel volgen: elke generatie staat op de schouders van een vorige en elke volgende op die van de huidige. Zo zijn ze met elkaar verbonden en groeit identiteit uit wat voorging. In het kleinste detail is het niet anders, zegt Keller (in navolging van Whitehead).

Dit biedt een riskant en tegelijk hoopvol perspectief op menszijn. Het riskante is dat er van alles mis kan gaan als iets niet ‘vastligt’, maar het is tegelijk ook hoopvol: mensen zijn veranderbaar. De toekomst ligt niet vast. Er is een kans voor het goddelijk verlangen in mensen om zich op wat goed is te richten.

3. Wetenschap verschaft geen zekerheid, maar helpt ons met onze onzekerheden om te gaan. Natuurlijk kunnen onze bloedwaarden gemeten worden, of de afstand van de aarde tot de zon. Maar wat weten we dan? En vooral: hoe opent dat wat we weten het zicht op alles wat we niet weten. Elk kennen grenst aan een ander kennen, een ander inzicht. Van de oude kerkvaders, tot de middeleeuwse kardinaal Nicolaas van Cusa, van Meister Eckhart tot Albert Einstein, verkent Keller hoe hun mystieke denken telkens bij dit niet-kennen uitkwam.

Een paar maanden geleden woonde ik een lezing van (Nobelprijswinnaar) Prof. Ben Feringa in De Oosterpoort bij. Hij vertelde over zijn verwondering en over zijn groeiend besef dat voorbij elke ontdekking andere liggen die hij niet kende.

Dit niet-kennen komt voort uit verwondering. Het is de verwondering die filosofie en theologie met andere wetenschappen verbindt. Waar we in de kerk die verbinding zien, kunnen we ook gemotiveerd worden om samen met anderen op te trekken in de wereld. In haar lezing noemt Keller niets belangrijker dan het gesprek tussen ons dat de verbinding met anderen doet ervaren.

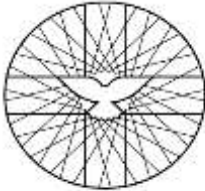
Tot zover, allemaal een fijne zomer gewenst, thuis of op reis, bij de Kardingplas of het Paterswoldsemeer,
hartelijke groet, ds. Jan Wilts.

KOPIJ INLEVEREN:

Voor het volgende nummer van Rotonde, lopend van 3 september t/m 30 september dient u de kopij ingeleverd te hebben hebben **vóór vrijdag 18 augustus bij Margreeth Nagel, tel: 311 1260.**

Maar liever via e-mail: rotondenvkl@hotmail.com

PROTESTANTSE GEMEENTE DAMSTERBOORD

EMMAÜSKERK
STEFANUSKERK
MAARTENSKERK

Bereikbaarheid predikant: ds. Jan Wilts

telefonisch bereikbaar: 050-2808863 in de regel: maandag, woensdag en donderdag, 's morgens rond 9 uur en rond 12.15 uur; dinsdag rond 12.15 uur, vrijdag wisselend; op andere tijden kunt u het ook gerust proberen of anders het antwoordapparaat inspreken, dan bel ik zo snel mogelijk terug.

e-mailadres: janwilts@damsterboord.nl

ziekenbezoek: in de regel bezoek ik op dinsdag- of woensdagmiddag degenen die in een zieken- of verpleeghuis opgenomen zijn, meldingen graag voor dinsdag 12.30 uur.

vrije dag: zaterdag en eens in de twee weken (een gedeelte van de) vrijdag.

Kerkdiensten

zondag	aanvang en kerk	voorganger	informatie
2 ^e v.d. zomer 2 juli	10.00 uur Emmauskerk	Pastor Hilda van Schalkwijk	Oecumenische dienst
3 ^e v.d. zomer 9 juli	10.00 uur Stefanuskerk	Ds. Jan Wilts	Gemeentezondag in en rond Kerkenheem
4 ^e v.d. zomer 16 juli	10.00 uur Stefanuskerk	Ds. Jan Wilts	Schrift en Tafel
5 ^e v.d. zomer 23 juli	11.15 uur Emmauskerk	Pastor Arjen Jellema	RK gastdienst
6 ^e v.d. zomer 30 juli	10.00 uur Stefanuskerk	Ds. H.A. van Houte	gastdienst
7 ^e v.d. zomer 6 augustus	11.15 uur Emmauskerk	Pastor Peter Vos	RK gastdienst
8 ^e v.d. zomer 13 augustus	10.00 uur Stefanuskerk	Ds. L. Giethoorn	gastdienst
9 ^e v.d. zomer 20 augustus	11.15 uur Emmauskerk	Pastor Hilda van Schalkwijk	RK gastdienst
10 ^e v.d. zomer 27 augustus	10.00 uur Stefanuskerk	Ds. Jan Wilts	gastdienst
11 ^e v.d. zomer 3 september	10.00 uur Emmauskerk	Pastor Hilda van Schalkwijk	Oecumenische dienst

AUTOVERVOER

Wilt u autovervoer naar de kerk?

U kunt het volgende nummer bellen:

J. en T. Rienstra tel: (050)5417391

Geert Hielema tel. 06-51212565

VRIJE WEKEN PREDIKANT

Van 19 juli tot en met 13 augustus ben ik vrij. Als u een predikant zou willen spreken, kunt u contact opnemen met Mw Ria van Dijk-Hilberts, tel 050.5491349, e-mail: ha.hilberts@gmail.com. of Mw Tiny Rienstra, tel 050.5417391; e-mail: j.rienstra@hetnet.nl of Zij kunnen u doorverwijzen naar een waarnemend predikant.

hartelijke groet, Jan Wilts

BIJ DE KERKDIENTEN

Op zondag 9 juli is er een gemeentezondag. Het thema is 'mensen en bomen'. We horen in de kerkdienst Psalm 1, over de mens als een boom geplant aan stromend water en uit Lucas 13 over het geduld met een boom. In de dienst stappen de oudste kinderen van de nevendienst over van de kerkdienst met nevendienst naar het geheel kunnen bijwonen van de kerkdienst.

Na de dienst drinken we koffie (met wat lekkers erbij) in Kerkenheem. Daarna volgt er een gevarieerd programma. Rond kwart voor één is er een lunch en daarna vervolgt het programma. Om uiterlijk drie uur sluiten we de gemeentezondag af. Een paar tips:

De lunch. Het lijkt ons een mooi idee dat ieder iets voor de lunch meeneemt .... voor een ander. Het hoeft niet meer te zijn dan voor een persoon. Alles mag. Lekkere gesmeerde boterhammen met kaas, een stevige krentenbol, een kleine salade, een stukje quiche, wat koude pasta, pannenkoekjes of wat dan ook. Één portie, voor één persoon. Er staat een tafel klaar waarop we alles uit kunnen stellen en ieder kan er iets af nemen. Voor drinken wordt gezorgd. Dat wordt vast een bijzonder buffet! U kunt uw lunchpakket voor de dienst desgewenst afgeven in Kerkenheem.

Uw smartphone. Als u heeft: neem uw smartphone (of fototoestel) mee. Die kunt u in het programma gebruiken. Denk ook aan het verbindingskabeltje waarmee uw apparaat aan een laptop verbonden kan worden. Heeft u geen smartphone of laat u hem liever thuis: geen probleem, als er maar een aantal aanwezig zijn.

Liedboek. In de dienst heeft u een Liedboek nodig.

AFRONDING STUDIEVERLOF

De regeling voor het studieverlof voor predikanten in de PKN is in 2012 vernieuwd. Het gaat om een verplicht studieverlof van drie maanden verdeeld over vijf jaren waarin verschillende accenten gelegd moeten worden. Onlangs heb ik hiervan de eerste cyclus afgerond. Het verlof bestond onder meer uit de volgende onderdelen

- intervisie (met een aantal collega's geregeld grondige werkbespreking);
- liturgie (nieuwere inzichten in de variëteit van liturgie);

- pastoraat (opfrissen van de opleiding “contextueel pastoraat”);
- exegetische (diverse onderdelen);
- systematische theologie (onder andere over de ‘ziel’ en nieuwe theologie);

In dit laatste, nieuwe theologie, is mijn belangstelling toegespitst op theologen die oude theologische tradities in gesprek brengen met nieuwe filosofie. Twee theologen over wie ik in dat kader een postacademische cursus (RUG) heb gevolgd zijn John Caputo en Catherine Keller. Over Caputo schreef ik een keer een overweging voor Rotonde (september 2016). In dit nummer doe ik dat over Keller. Wie zelf over Keller wil lezen, kan terecht bij de heldere en toegankelijke monografie van Prof. Rick Benjamins: “Catherine Keller’s constructieve theologie” (Vught, uitg Skandalon, 2017). Kellers theologie wordt “apofatisch panentheïsme” genoemd. “Apofatisch” is dat elk kennen begrensd is en om een nieuw kennen vraagt. “Panentheïsme” is dat God niet gescheiden is van de wereld en de kosmos, maar in elk deel ervan aanwezig is. De overdenking kunt u lezen als een vrije uitwerking van deze termen. In september begint voor mij een nieuwe cyclus van vijf jaar. De regeling van 2012 is inmiddels aangepast en wat vereenvoudigd. We hopen in het najaar met een aantal collega’s uit de regio een nieuwe intervisiegroep te starten. Verder blijf ik me richten op het bijblijven in de ontwikkelingen in het “contextueel pastoraat”, Bijbelexegese en de (post)moderne theologie.

VANUIT DE WERKGROEP PASTORAAT

Iedere maand vergadert onze werkgroep in de mooie boerderij Kerkenheem. Maar waar vergaderen we over? In de afgelopen junivergadering hebben we o.a. kort teruggekeken naar de dienst op pinksterzondag in Middelbert, waarin een aantal vrijwilligers werden bedankt voor hun inzet de afgelopen jaren. Ze kregen een roos en een persoonlijk kaartje geschreven door een werkgroeplid. Deze geste werd erg gewaardeerd. Daarnaast hebben we gesproken over het programma voor het volgend seizoen. Het is nu volop zomer, maar er worden al voorbereidingen getroffen voor de kerstattenties voor de ouderen en we bespraken wensen en mogelijkheden voor gespreksgroepen, themabijeenkomsten en bijscholingsmomenten. Misschien vindt u het mooi als u onderweg bent even een kijkje te nemen in een kerk. Er zijn plannen om de Stefanuskerk tijdens een aantal weekenden open te stellen. Dit vraagt enige voorbereiding. We zijn in overleg met de Noorddieker noabers om te zien of zij hier een rol in kunnen hebben. We hebben gesproken over de verschillende autodiensten. Gelukkig hebben zich enkele chauffeurs aangemeld om op een reservelijst te staan, maar meer chauffeurs zou welkom zijn! Als u gehaald wilt worden, schroom niet om te bellen, we zullen u niet teleurstellen.

Verder staat er een wandeling op het programma. De 3^e zondag van september gaan we na de kerkdienst en de koffie wandelen. Nadere informatie volgt. Natuurlijk gaat tijdens de zomer het bezoekwerk gewoon door. Wilt u graag dat er

iemand langskomt, meld het.

Mist u iets in het pastorale werk dan horen wij dat graag van u.

Wij wensen u als werkgroep pastoraat een goede zomer, geniet en mocht u op weg gaan, keer veilig naar huis terug.

Moge de weg jou tegemoet komen

moge de wind altijd in je rug blazen

moge de zon je gezicht warm strelen

moge een zacht regen op je velden vallen

En tot we elkaar ontmoeten:

Moge God jou bewaren in de palm van Zijn hand.

Namens de werkgroep, Janneke Huiberts

VANUIT DE KERKENRAAD

Open Hof

De Protestantse Gemeente Damsterboord financiert onder andere het pastorale werk binnen de 'Open Hof'. Vanuit steeds krappere financiële middelen bij de 'Open Hof' is er een traject ingezet om de samenwerking aan te halen met 'Het Kopland', een organisatie met gelijkaardige ondersteuningsdoelstellingen. In de discussie met de burgerlijke gemeente Groningen is vastgesteld dat een vergaande vorm van samenwerking risico's in zich heeft die we met elkaar liever willen vermijden. Tegen die achtergrond heeft de burgerlijke gemeente toegezegd om onder zekere voorwaarden de financiële bijdrage te willen ophogen. Op dit moment wordt er gekeken naar de omvang en de voorwaarden van deze bijstelling. Binnen onze gemeente bespreken we op dit moment wat dit betekent voor de ontwikkeling van onze bijdrage aan het pastoraat. Als vervolg daarop wordt beoordeeld wat dit betekent voor het meerjarenbeleid en de aansturing van de vereniging 'Open Hof'.

Themabijeenkomsten

De commissie thema-avonden heeft een verslag gemaakt van haar werkzaamheden sinds haar oprichting in 2014. De kerkenraad heeft naar aanleiding hiervan de leden uitgenodigd om over en weer te luisteren naar de ervaringen. Als kerkenraad zijn we van mening dat de thema-avonden zeker bijdragen aan de zichtbaarheid van onze gemeente in de directe omgeving, zowel bij bewoners als bij organisaties. De kerkenraad heeft daarom de commissie gevraagd door te gaan met het organiseren van deze thema-avonden en is de commissieleden zeer dankbaar voor hun werk tot nu toe.

Gehandicaptenpastoraat

Ruim 40 jaar geleden is in Groningen de commissie "Pastoraat verstandelijk gehandicapten" opgericht en organiseert vijf keer per jaar een kerkdienst voor mensen met een verstandelijke beperking. De commissie is in het verleden ondergebracht bij de Raad van Kerken, maar omdat het tegenwoordig in principe om protestantse diensten gaat, heeft de commissie voorgesteld om ondergebracht

te worden bij de Protestantse Gemeente Groningen en de Protestantse Gemeente Damsterboord. De kerkenraad van Damsterboord is akkoord met dit voorstel.

Onderzoek gebruik gebouwen

Zoals u weet, loopt er binnen onze kerkelijke gemeente een discussie over het gebruik van onze kerkgebouwen. Ter ondersteuning van deze discussie heeft de kerkenraad een onderzoek uitgezet bij de Protestantse Theologische Universiteit (PThU). Moeten we de huidige twee gebouwen (Emmaüskerk en Stefanuskerk) handhaven, en zo niet, welk gebouw past dan het beste bij onze identiteit? De PThU heeft de eerste versie van het onderzoeksrapport aan ons opgeleverd. Na een paar correcties op geleide van onze feedback, krijgen ze de ruimte om het rapport binnen het moderamen toe te lichten. Hierna vindt een discussie plaats in de kerkenraad. Het voorgenomen besluit wordt meegenomen naar een gemeenteavond, waarop de gemeenteleden samen met de kerkenraad kunnen discussiëren over het toekomstige gebruik van onze kerkgebouwen. We hopen het geheel in de tweede helft van dit jaar af te ronden.

VAN DE KINDERNEVDIENST DAMSTERBOORD:

Nog een paar zondagen en het schooljaar is weer voorbij. Eerst even klaar met leren, vroeg op de fiets, en een welverdiende vakantie.

We kijken terug op een goed jaar, wat betreft de kindernevendienst. Een geslaagd project voor Roemenië, een prachtig Adventproject en een fijne familiedienst met de kerst. Ook een leuk paasproject met mooie verhalen van mensen uit de kerk.

16 juli is de laatste zondag voor de vakantie met een gewone kindernevendienst, daarna in de vakantie kofferdiensten; met andere woorden je kunt een boekje, spelletje pakken uit de koffer die achter in de kerk staat.

Op **9 juli** is gemeentezondag en ook de overstapdienst. Een aantal kinderen heeft onderstaande uitnodiging ontvangen:

Overstapdienst: van kindernevendienst naar kerkdienst

Hallo

Op zondag 9 juli 2017 is er een gemeentezondag & overstapdienst. Deze dienst wordt gehouden in de Stefanuskerk in Noorddijk en begint om 10.00 uur.

Graag willen we dan kinderen uit groep 8 die overstappen van de kindernevendienst naar de kerkdienst in het zonnetje zetten.

We maken er een bijzondere dienst van en zorgen voor een mooie herinnering en presentje.

Wil jij daarbij aanwezig zijn, laat het ons zo snel mogelijk weten (uiterlijk vrijdag 23 juni). We hopen dat je komt!

Groeten,
Jacoline, Joke, Margreeth, Marjon, Petra
Kindernevendienst Prot. Gemeente Damsterboord,
Petra Visser, 06 -120 538 87, visserpetra@hotmail.com

Dus: overstapdienst, maar ook gemeentezondag. Alle kinderen zijn van harte welkom. We gaan met elkaar nadenken over de natuur, de bomen, een spel doen, en lekker eten. Dat gaat heel leuk worden.

Tot 9 juli, en alvast een goede zomerperiode, rust maar lekker uit!

Na de zomer:

Het lijkt ons leuk om na de zomer ook te starten met een activiteit voor die jongeren die net naar de middelbare school gaan of al een jaartje meedraaien. Het idee is om 3 keer in het jaar met elkaar te koken, samen te eten en met elkaar te praten. Hoe is het op zo'n grote school, wat is lastig, mis je je oude vrienden, wat gebeurt er allemaal in de wereld, waar ben je mee bezig?

Koken en eten bij een van de ouders thuis. Iedereen krijgt hiervoor een uitnodiging in september. Maar als je als ouder dit leest en denkt: dat lijkt me leuk kan je je ook alvast opgeven bij ondergetekenden.

Groet, Jan Wilts en Joke Smit

BERICHT UIT VAIDA CAMARAS IN TRANSYLVANIË

De kinderen van de Protestantse Gemeente in Vaida Camaras zijn geweldig blij met de sport- en spelobjecten die ze van onze kindernevendienst en van de groep de Prokkel hebben gekregen.

Op zaterdagmorgen krijgen ze bijbellen van Irene Toth, de vrouw van de dominee. Na dat uur gaan ze nu zomer en winter, als het kan, spelen met die dingen.

Omdat ze daar zo blij mee zijn, wilden ze dat ook aan onze gemeente laten zien. Daarom hebben ze een kunststukje gemaakt met origami-techniek. Het stelt een zwaan voor, het symbool van de kerk in Vaida Camaras. De zwaan zit in een doorzichtige bus, met daarop hartjes geplakt, waarop elk van de kinderen hun naam hebben geschreven. Ik mocht dit kunstwerkje meenemen om op 18 juni aan de kinderen van onze gemeente te geven.

PROKKEL-STERRENSLAG

Maandag 12 juni is de landelijke prokkelweek van start gegaan met een prokkelsterrenslag! Vanuit het hele land kwamen teams naar Utrecht, naar het sportcentrum Olympus. Ook vanuit Lewenberg vertrok een team, bestaande uit 5 bewoners van het Roer en 5 medewerkers van Gasterra, het bedrijf dat ook een bijdrage leverde aan de sponsoring.

En omdat het natuurlijk fantastisch is als er een team uit je omgeving meedoet aan een sterrenslag, stond ik maandagmorgen om half 10 op de stoep bij het Roer om, samen met een paar anderen, het team, bestaande uit Erwin, Eildert, Robert, Johan en Peternen hun begeleiders Lizette en Lorien uit te zwaaien.

Wachten op het busje met de Gasterra-medewerkers: dikke pret met toeters en bellen!

Hieronder nog een paar actiefoto's! Het is allemaal lang niet gemakkelijk, maar het team doet alles met heel veel plezier!

De medewerksters van Gasterra kregen tot slot nog een door de bewoners van het Roer versierde bokaal en een certificaat!

Iedereen heeft een fantastische dag gehad. Volgend jaar willen ze graag weer, en dan misschien wel met 2 teams. Dat zou toch helemaal geweldig zijn!
Christina Huisman

PROKKELDIENST

Zondag 18 juni vierden we in de Stefanuskerk de jaarlijkse Prokkeldienst. In deze dienst ontmoeten mensen met en zonder verstandelijke beperking elkaar in een dienst met veel mooie muziek.

Deze samenwerking komt fantastisch tot zijn recht in een gelegenheidsorkest. Er is veel geoefend om de muziek in deze dienst heel goed te laten klinken. Ook hoorden we een paar mooie gedichten.

Onze predikant wist een geweldige balans te vinden in de preek die de hele kerk aansprak. De liefde en het er mogen zijn voor elkaar stond centraal.

Als klap op de vuurpijl kregen we vanuit het verre Roemenië nog een verrassend cadeau via de handen van Geert Hielema, onze diaken. Een prachtige zwaan gemaakt van origami werd door Geert vanuit den verre meegebracht naar Groningen als teken van verbondenheid tussen de beide gemeenten. We hadden een heel bijzondere dienst als afsluiting van een Prokkelweek vol activiteiten, die al op 12 juni begon.

BEDANKT

Hartelijk dank voor de bloemen, kaarten en belangstelling tijdens het ziekzijn van mijn man en mij.
fam. Vinkes

KOPIJ INLEVEREN:

Voor het volgende nummer van Rotonde, **lopend van 3 t/m 30 september 2017** dient u de kopij ingeleverd te hebben **vóór vrijdag 18 augustus**

dhr. Alberts, Dragonstraat 44, 9731 JM, tel. 5424281.

Maar liever via e-mail: kopij@damsterboord.nl

R.K. WALFRIEDGEMEENSCHAP
binnen de
HILDEGARD VAN BINGENPAROCHIE
Emmauskkerk, Ra 4, Lewenburg, tel.
5412115

*** Zie voor de adressen en voor de berichten
die voor de kerken gelden, pagina 2 e.v.**

BEREIKBAARHEID VAN DE WALFRIEDLOKATIE

Op werkdagen van 10 tot 12 uur is de Emmauskkerk open.

- Pastor voor onze parochie is Hilda van Schalkwijk. Zij is ook pastor in Zuidhorn
- ☎ Haar telefoonnummer is 0594-507800 en haar e-mailadres: pastor.van.schalkwijk@hildegardparochie.nl
- Op werkdagen is de kerk 's ochtends open van 10 tot 12 uur en is er iemand aanwezig die u te woord kan staan en eventueel kan doorverwijzen. Ook langskomen om zomaar een praatje te maken is prima!!
- ☎ De kerk is op deze ochtenden ook telefonisch bereikbaar onder nummer 050-3180813
- Voor verdere adressen zie ook pagina 2 van deze Ronde of de website www.hildegardparochie.nl
- ☎ Tel. Emmauskkerk (alg.) 050-5412115
E-mail secre.walfried@hildegardparochie.nl
- Ook onderstaande mensen kunt u altijd bellen voor inlichtingen over onze parochie: Mw. Trees Brugmans 050-5413025 en Dhr. Jan van den Hende, 050-5413239.

WALFRIEDGEMEENSCHAP

- Zie voor de lezingen pagina 3.
- De kerkdiensten worden gehouden in de Emmauskkerk in Lewenburg, Ra 4, voor zover niet anders wordt aangegeven.
- Tijdens de diensten van 11.15 uur is er voor de kinderen van 0 – 4 jaar oppas en voor kinderen van 4 – 12 jaar kindernevendienst. Ook om 10.00 uur op de 1^e zondag van de maand.
- Elke 2^e zondag van de maand *geen* kindernevendienst, maar kindercatechese vanaf 8 jaar tijdens de dienst. Tevens is er dan jongercatechese voor 12 – 16 jaar. Kinderen van 4 – 8 jaar kunnen dan ook naar de oppasruimte.

VIERINGEN WALFRIEDGEMEENSCHAP

Datum	Tijd	Viering	Voorganger
2 juli Emmauskerk	10.00 uur	Oecumenische viering RK	Pastor Hilda van Schalkwijk
9 juli Emmauskerk	11.15 uur	Eucharistieviering	Pastor Arjen Jellema
16 juli Emmauskerk	11.15 uur	Dienst o.l.v. parochianen	m.m.v. het Emmauskoor
23 juli Emmauskerk	11.15 uur	RK-gastdienst	Pastor Arjen Jellema
30 juli Noorddijk	10.00 uur	PKN-gastdienst	Ds. H.A. van Houte
6 augustus Emmauskerk	11.15 uur	RK-gastdienst	Pastor Peter Vos
13 augustus Noorddijk	10.00 uur	PKN-gastdienst	Ds. L. Giethoorn
20 augustus Emmauskerk	11.15 uur	RK-gastdienst	Pastor Hilda van Schalkwijk
27 augustus Noorddijk	10.00 uur	PKN-gastdienst	Ds. Jan Wilts
3 september Emmauskerk	10.00 uur	Oecumenische viering RK	Pastor Hilda van Schalkwijk

MAANDELIJKSE KOFFIEOCHTEND:

De koffieochtend is op dinsdag 4 juli 2017. In augustus is er geen koffieochtend.

Wilt u gehaald en weer thuisgebracht worden? Neemt u dan even contact op met Sien Aukes, tel: 5412934 of met Door Schaafsma tel: 5417549.

VERGADERINGEN EN BIJEENKOMSTEN

Woensdag 19 juli	20.00 uur	Walfried-raad.
------------------	-----------	----------------

VERSLAG VAN DE BIJENKOMST VAN WALFRIED-PAROCHIANEN GEHOUDEN OP 21 MEI 2017

Allereerst stelde Michèle van der Knaap zichzelf (voorzitter van de Walfriedraad) en de nieuwe leden van de Walfriedraad voor: Marian Bouman, Koos Offermans en Peter Driessen. Ook Trees Brugmans, Lexia Koch en Chrétien Schouteten (voorheen leden van de Pastorale Zorg Groep) werden voorgesteld. Daarna gaf Michèle het woord aan Anita van Nimwegen (oud-lid van de Pastorale Zorg Groep).

Anita vertelde over haar ervaringen in het overkoepelend parochiebestuur, dat sinds 1 januari 2017 de Hildegard van Bingenparochie bestuurt. Dit bestuur, bestaande uit 4 personen uit de 4 voormalige parochies en uit pastoor Peter Wellen (voorzitter), heeft in de afgelopen periode regelmatig en in een goede sfeer vergaderd om alles te regelen wat nodig was (o.a. met notaris, banken enz.). Het bestuur is ook op

bezoek gegaan bij locatieraden, waarbij nieuwe ideeën en wensen naar voren zijn gekomen. Het bestuur is heel blij met het werk van de werkgroep Communicatie en de nieuwe – prachtige - website van de parochie, waar Tini van Rein bijzonder belangrijk werk voor heeft gedaan. Anita stelt twee vragen aan de orde over het blad Vierkant: 1. Hoe ervaren jullie de manier van verspreiden en is er behoefte aan meer exemplaren? 2. Hoe ervaren jullie het blad, geeft het een gevoel van verbondenheid?

In de discussie die hierop volgt bleek dat het parochiebestuur graag wil dat het blad Vierkant een groter bereik krijgt en dat de extra kosten van meer exemplaren geen probleem voor de Walfriedgemeenschap hoeven te zijn, omdat die door het parochiebestuur betaald zullen worden. Uit enkele reacties van aanwezigen bleek dat zij het een goed blad vinden en dat het hen een gevoel van verbondenheid geeft. Verder kwam naar voren dat het blad digitaal beschikbaar is. Ook merkte een aanwezige op dat de Walfriedgemeenschap beschikt over een mailinglist, die kan worden gebruikt om iedereen een berichtje te sturen wanneer de nieuwe Vierkant digitaal beschikbaar is.

Bij de bespreking van het blad Vierkant kwam ook het Groene Blad ter sprake. Er zijn Walfriedparochianen die bepaalde artikelen in het blad als minder toegankelijk en kritisch ervaren. Pastor Hilda van Schalkwijk lichtte de positie van het Groene Blad toe. Regelmatig verschijnen er artikelen in het blad die proberen te benoemen wat er gaande is in de Kerk. De schrijvers geven hun visie op de ontwikkelingen en deze visie hoeft niet overeen te stemmen met de opvattingen in de Walfriedraad. Deze artikelen proberen de lezers te informeren en uit te nodigen tot verdere bezinning. Parochianen missen wat luchtiger artikelen en dat zal meegegeven worden aan de redactie. Volgens pastor Hilda van Schalkwijk mogen de Walfriedparochianen trots zijn op het Groene Blad!

Het onderwerp Oecumene werd ingeleid door Chrétien Schouteten. Hij memoreerde het belang van de oecumene voor de Walfriedgemeenschap. De Emmauskerk zou nooit zonder oecumene, dus zonder samenwerking tussen katholieken en protestanten aan de basis, zijn gebouwd! In de laatste 40 jaar heeft de oecumene door allerlei oorzaken veel veranderingen ondergaan. De Vereniging van Kerken in Lewenborg e.o. is onlangs opgeheven. Ook zijn de kapeldiensten in Mercator helaas verdwenen, maar gelukkig zijn er nog veel gezamenlijke activiteiten, zoals: het bestuurlijk overleg (2x per jaar), de Rotonde, de Interkerkelijke Bibliotheek, de soberheidsmaaltijden, de maandelijkse vieringen, de viering van de Zondag van de Eenheid in januari, en de gastdiensten. Ook was er dit jaar een zeer geslaagde avond over 'rituelen en symbolen in de Goede Week', die voorbereid was en gepresenteerd werd door pastor Hilda van Schalkwijk en dominee Jan Wilts. Gezien de grote belangstelling werd opgemerkt dat er hopelijk nog meer van deze inspirerende avonden worden georganiseerd. Chrétien stelde de aanwezigen de vraag in hoeverre de oecumene onder hen leeft, gezien de lage opkomst van Walfriedparochianen tijdens de oecumenische vieringen. Uit een aantal reacties bleek dat 'oude' negatieve ervaringen en het afwijkende vroege tijdstip (10 uur) een rol spelen. Er kwamen ook enkele reacties die duidelijk maakten dat de huidige oecumenische vieringen, ook die onder leiding van dominee Jan Wilts, als zeer inspirerend werden ervaren. Lexia Koch gaf een belangrijke aanvulling. De Walfriedgemeenschap werkt namelijk ook samen met wijkgemeente de Bron in Beijum. Hier worden elke 1^e zondag van de maand oecumenische vieringen gehouden die gezamenlijk zijn voorbereid door leden van de wijkgemeente de Bron en Walfried-parochianen.

Het onderwerp 'de groene kerk' werd toegelicht door pastor Hilda van Schalkwijk. In de Jozefgemeenschap in Zuidhorn heeft men reeds veel ervaring met het ontwikkelen van een groene kerk. In navolging van paus Franciscus is het doel het vergroten van de bewustwording rondom het milieu en het klimaat. In Zuidhorn werd daar al heel concreet aan gewerkt: de aanschaf van een HR cv-ketel, dubbel glas in ramen, zonnepanelen enz. Ook kan er in een viering aandacht aan worden gegeven. Pastor Hilda van Schalkwijk voelt het als haar missie zich hiervoor in te zetten. Vanuit de aanwezigen kwam het idee naar voren om hierover een avond te beleggen, waarbij opgemerkt werd dat dan ook de beheerscommissie moet worden uitgenodigd. Ook kwam de vraag naar voren of bij vieringen de liturgie op een groot scherm kan worden gepresenteerd, waardoor er geen of minder liturgieboekjes nodig zijn (en minder papier hoeft te worden gebruikt).

Een van de aanwezigen stelde op het eind de vraag of het mogelijk was om weer gespreksavonden te organiseren (zoals vroeger door pastor Dirk ten Dam werden geleid). Toegezegd is dat deze vraag in de Walfriedraad zal worden besproken.

22 mei 2017
Chrétien Schouteten
Lid van de Walfriedraad

PINKSTERVIERING WALFRIEDGEMEENSCHAP IN THESINGE

Op 1ste Pinksterdag heeft de Walfriedgemeenschap weer traditioneel de Pinksterviering in de open lucht gehouden. Ook dit jaar mochten wij weer te gast zijn in de mooie tuin van Yvonne en Chretiën Schouteten in Thesinge. De dienst was onder leiding van parochianen met muzikale ondersteuning door Chris van Wissen en het koor Ala Kondre.

KOPIJ INLEVEREN:

Voor het volgende nummer van Rotonde, **lopend van 3 t/m 30 september 2017** dient u de kopij ingeleverd te hebben **vóór vrijdag 18 augustus** bij Tini van Rein, 06-34948601.

Maar liever via e-mail: kopijwalfried@gmail.com

Het is dit najaar voor de 69ste keer dat de jaarlijkse Ontmoetingsdagen worden georganiseerd voor parochianen die wat ouder zijn en die er graag eens een paar dagen uit willen zijn om oude contacten te hernieuwen, of samen met vrienden of kennissen een paar gezellige dagen door te brengen. Ook zijn de dagen bedoeld voor mensen die niet meer zo goed ter been zijn en niet zo gemakkelijk de deur uit kunnen.

Hoe zien de dagen eruit?

Elke dag wordt begonnen met een kerkdienst, daarna koffie of thee met wat lekkers erbij en na een heerlijke lunch kunt u een kaartje leggen, een spelletje doen, even naar het winkelcentrum lopen of gewoon gezellig wat bijpraten. s` Middags is er amusement in de vorm van een optreden van een koor, een bingo met leuke prijzen, een liedjeszanger, cabaret, etc. etc.

Lijkt het u te vermoeiend zo`n hele dag, dan kunt u tussen de middag even rusten in een aparte ruimte waar een aantal bedden klaar staan. Mocht drie dagen te druk voor u zijn, dan kunt u zich ook opgeven voor twee dagen of desnoods voor één dag. U kunt natuurlijk op eigen gelegenheid komen maar veel gasten komen met deeltaxivervoer.

Indien nodig kunt u gehaald en gebracht worden door vrijwilligers(ters) of door een rolstoelbusje van het Rode Kruis.

De mensen van de verpleging en Rode Kruis zijn alle dagen aanwezig om waar nodig hulp en verzorging te geven.

Een grote groep enthousiaste dames en heren staat voor u klaar om er voor te zorgen dat het u aan niets ontbreekt.

**De ontmoetingsdagen worden gehouden in de Emmaüskerk, Ra 4 in de wijk Lewenburg op
dinsdag 10, woensdag 11 en donderdag 12 oktober 2017**

Voor deelname kunt u zich tot uiterlijk 15 september opgeven bij uw contactpersoon of pastor in uw parochie of rechtstreeks bij:
Mevr. van Duijn >☎ 3133377 of de heer Krol >☎ 5713370.

Neem eens iemand mee naar de kerk KERKPROEVERIJ 9-10 SEPTEMBER

We gaan iets nieuws doen! In het weekend van 9 en 10 september 2017. Alle kerken samen. Wat heel erg voor de hand ligt en wat we misschien al veel eerder hadden moeten doen. Wat in Engeland en de VS al jaren een bewezen succes is. Namelijk, gewoon iemand uitnodigen om mee te gaan naar de kerk. Om het geloof te 'proeven'. Want waarom zou je datgene wat voor jou waardevol is alleen voor jezelf houden?

Maar het hangt van jou af, of jij het durft. Om op je collega, buurman, vriend, of familielid af te stappen en te zeggen: "Hé, ga je met me mee?" Gewoon voor een keertje. Wie weet welke uitwerking het gaat hebben. Het gaat om het uitnodigen, dat we dat weer leren. En inderdaad, misschien zegt diegene: ik kom niet. Maar dan hebben we de uitnodiging wel gedaan. En dat telt.

Wat is het geheim van het succes van de Engelse variant van Kerkproeverij? De initiatiefnemer van 'Back to Church Sunday', dominee Michael Harvey, kwam naar Nederland om te inspireren. Met zijn Britse Manchester-accent zei hij droog: "Eigenlijk zijn we vaak heel opgelucht als mensen 'nee' zeggen op onze uitnodiging, toch? Want wat als ze werkelijk 'ja' zeggen, wat moeten we dan wel niet?" Harvey vindt dat we ons veel te druk te maken om onze eigen zorg en angst voor afwijzing, dan dat we ons richten op de uitgenodigde, en de weg die God met hen gaat. Het doen van de uitnodiging zélf is een handeling van geloofsvertrouwen (act of faithfulness). Het antwoord op de uitnodiging is aan God. Degene die je uitnodigt wordt ook door God geleid volgens Harvey. God nodigt uit, niet wij. Zie ook: www.kerkproeverij.nl

uitnodiging

Column mgr. Ron van den Hout DE GEEST WAAIT WAAR HIJ WIL

U bent misschien benieuwd naar het antwoord op de vraag waar het in de komende jaren in ons bisdom naar toe gaat? Ik heb diezelfde nieuwsgierigheid. Het antwoord weet ik nog niet, al zeggen sommige journalisten: 'daar hebt u best al over nagedacht'. Jawel, ik weet hoe ik zelf in elkaar zit, ik weet wat ik gedaan heb in het bisdom Den Bosch. Maar er zijn drie perspectieven: er is het algemeen kerkelijk beleid, het bisdom heeft zijn eigen geschiedenis en verwachtingen én ik breng mijzelf als persoon mee. Hoe die perspectieven zich precies mengen, zullen we samen ontdekken.

Ik denk dat ik wel dit alvast over mezelf kan zeggen: geloof en Kerk horen bij elkaar, zoals de kerkvader Cyprianus al zegt. Niet: 'geloof ja, Kerk nee'. Mijn geloof heb ik van de Kerk ontvangen. De Kerk, dat zijn mijn ouders, parochie, school, seminarie, kerkleiders en medegelovigen.

Verder heb ik de overtuiging dat wij elkaar in de situatie van krimp geduld moeten hebben met elkaar. Krimpen is moeilijker dan groeien, en de neiging bestaat dat pastores en parochianen elkaar verwijten maken. Laten we ook geen overspannen verwachtingen koesteren naar elkaar, maar geduld hebben met elkaar. Elkaar niet overvragen. Laten we proberen te doen wat de Kerk van ons vraagt en wat de mensen redelijkerwijs van ons mogen verwachten. Er zullen in onze parochies dingen verloren gaan. Maar we moeten niet alleen denken vanuit 'wat we nu nog hebben' en dan angstvallig proberen het vast te houden. Er zullen altijd weer nieuwe initiatieven mogelijk zijn. De Geest waait waar Hij wil.

Ik zal mijn aandacht nu eerst gaan richten op de priesters, diakens, pastoraal werkers en gelovigen van het bisdom Groningen-Leeuwarden. Ik hoop dat ik u spoedig zal leren kennen en dat we samen gaan bouwen aan de Kerk van het Noorden.

+ Ron van den Hout,
bisschop van Groningen-Leeuwarden

Woordzoeker Jozef bij Potifar

© Gerla den Hartog

www.ebonderwijs.nl

VASTGEBONDEN
VERLEIDEN
SOLDATEN
JAS
HUIS
GEVANGENIS
WERK
ZORGT

VROUW
FARAO
VLUCHT
SLAAF
KNECHTEN
BELANGRIJK
GOD

KONING
JOZEF
POTIFAR
ROEPEN
WERKEN
VERDRIETIG
BAAS

